

SZLAK TKACKI RĘKAWIC FURMAŃSKICH

Posted on 17 maja 2024

Furmańskie rękawice tkane w Beskidzie Sądeckim to tradycyjne rękodzieło Czarnych Górali, które w 2022 roku uzyskało wpis na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego. W ramach cyklu #SzlakiKulturoweEDD prezentujemy historię i działanie Szlaku Tkackiego Rękawic Furmańskich.

Rękawice furmańskie, zwane też łapawicami, to tradycyjne rękodzieło Czarnych Górali, zamieszkujących okolice Piwnicznej-Zdroju, gdzie spotykają się trzy kultury: polska, słowacka i łemkowska. Na Szlaku Tkackim Rękawic Furmańskich znajduje się 19 domów oznaczonych specjalnymi tabliczkami. Kultywowanie tego dziedzictwa odbywa się na terenie gminy Piwniczna-Zdrój i Muzeum Regionalnym w Piwnicznej-Zdroju.

Pierwsze łapawice wykonywane były przez furmanów, którzy nosili je podczas pracy w gospodarstwach oraz przy wycince i zwózce drewna. Rękawice te chroniły przed zimnem i wiatrem. Dawniej tkanie było domeną mężczyzn, którzy przekazywali umiejętności z pokolenia na pokolenie. Pozyskiwana od owiec wełna była niegdyś, obok lnu, podstawowym źródłem surowca do tkania i szycia codziennych oraz odświętnych strojów góralskich.

Proces tkania rękawic furmańskich, fot. Towarzystwo Miłośników Piwnicznej

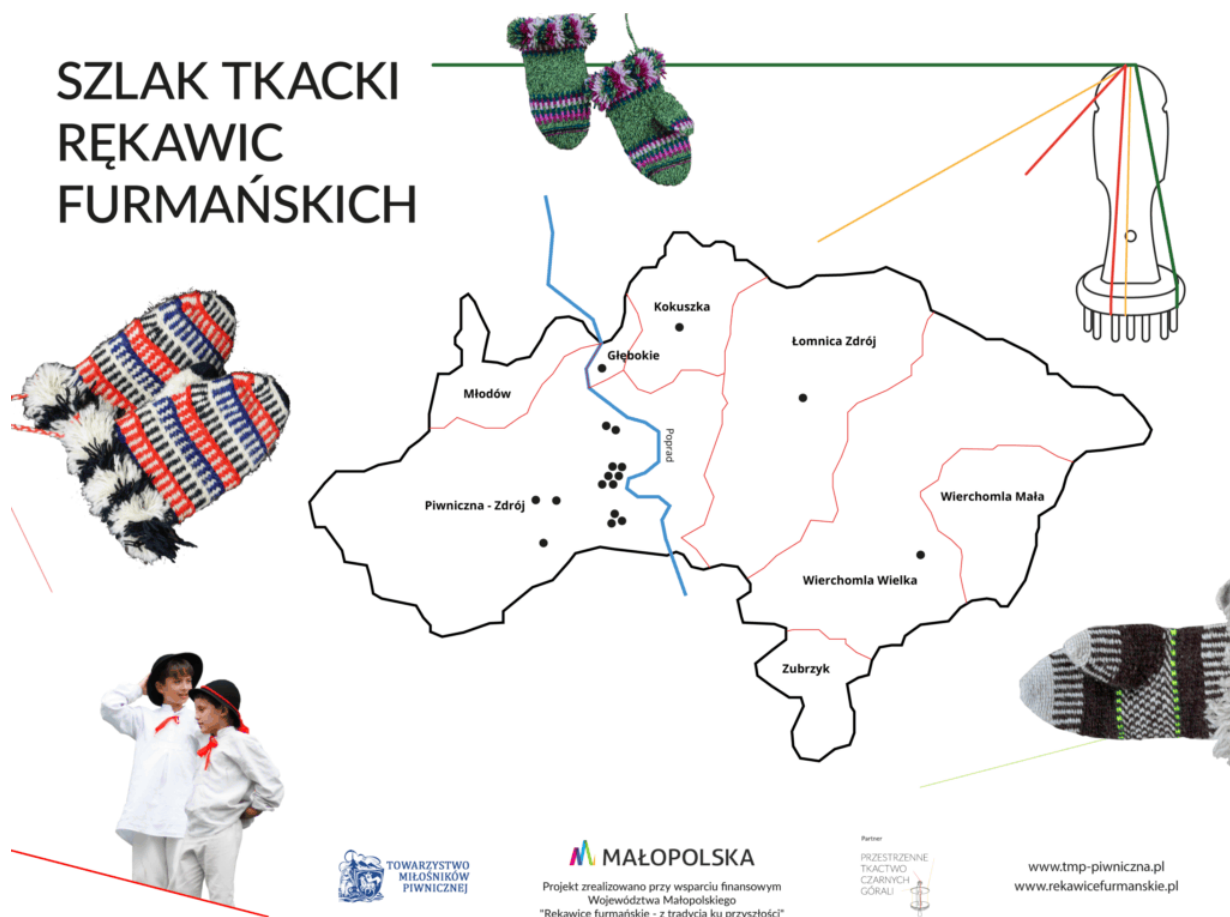
Rękawice wykonywane są z wełny polskich owiec górskich odmiany barwnej (tzw. czarnych owiec), dzięki czemu są sprężyste, wytrzymałe, a ich wełna nie wymaga farbowania, co zapobiega odbarwieniom i plamom od wody. Tkane są na drewnianych formach, na które naciąga się osnowę, a wątek przeplata wokół niej. Niezwiązane końcówki wełny pozostają wewnątrz rękawicy, tworząc warstwę izolacyjną. Wzory rękawic zależą od umiejętności tkacza, a niektóre z nich są wykończone frędzlami.

Tkanie rękawicy furmańskiej, fot. Towarzystwo Miłośników Piwnicznej

Praktykę przekazał kolejnym pokoleniom kilka lat temu Michał Nakielski, ostatni tkacz w regionie. Obecnie umiejętności te są nauczane na warsztatach i kultywowane w domach na Szlaku Tkackim.

W ramach projektu EDD tkacze zaproszą gości do swoich domostw na Szlaku Tkackim Rękawic Furmańskich (Piwniczna-Zdrój, Łomnica-Zdrój, Wierchomla Mała). Uczestnicy będą mogli m.in. poznać tradycję, spróbować samodzielnie utkać mini rękawiczkę, ale także zaopatrzyć się na zimę w tkane rękawice i czapki.

Szlak Tkacki Rękawic Furmańskich

Szczegóły wkrótce na stronie www.rekawicefurmanskie.pl i na mediach społecznościowych [Przestrzenne tkactwo Czarnych Górali](#).

Zachęcamy do zapoznania się z filmem **Rękawice Furmańskie – utkane z pasji**:

<https://www.youtube.com/watch?v=CdYCAklzwrY>